

Edsevön koulun lukuvuosikertomus 2020–2021

Yhdessä kasvamista

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (OPS 2014) todetaan perusopetuksen olevan koulutusjärjestelmän kivijalka. Lisäksi se on osa esiopetuksesta alkavaa koulutusjatku-moa. Kun puhutaan perustasta, puhutaan äärettömän tärkeästä asiasta. Vaikka ihmistä ei ainutlaatuisena, elollisena ja älyllisenä olentona voi suoraan verrata mihinkään, siirretään ajatus hetkeksi rakentamiseen.

Talon rakentaminen aloitetaan aina pohjatöillä. Perustusten ja pohjatöiden tekeminen erityisellä huolellisuudella on tärkeää, sillä rakennus seisoo perustustensa varassa koko elinkaa-rensaa ajan. Perustusten rakentamisessa tehdyt virheet voivat olla erittäin hankalia ja kalliita korjata. Perustuksiin kannattaa siis satsata. Se on kannattava sijoitus. Edsevön koulun kasvatus- ja opetustyö on lasten elämän perustusten määrätietoista ja tavoitteellista rakentamis-ta yhdessä kotien kanssa.

Koronavuosi on avannut oppimisen ja kasvun perusteiden tärkeyttä aivan erityisellä tavalla. Edellisen kevätlukukauden pitkä etäopetusjakso osoitti, että lapset ja nuoret tarvitsevat lähiopetusta, tuttuja ja säännöllisiä rutiineja, aikuisen läsnäoloa ja sosiaalisia kontakteja. Op-piminen ja kasvu tapahtuvat vuorovaikutuksessa toisten oppilaiden, opettajien ja muiden ai-kuisten sekä eri yhteisöjen ja oppimisympäristöjen kanssa. Opetussuunnitelman mukaan op-piminen on juuri yksin ja yhdessä tekemistä, ajattelemista, suunnittelua, tutkimista ja näiden prosessien monipuolista arviointia.

Perusopetuksella on merkittävä yhteiskunnallinen tehtävä. Se kartuttaa inhimillistä ja sosiaa-lista pääomaa. Inhimillinen pääoma tarkoittaa kaikkia tietoja ja taitoja, siis osaamista. Sosiaa-linen pääoma taas koostuu ihmisten välisistä yhteyksistä, vuorovaikutuksesta ja luottamuk-sesta. Nämä yhdessä edistävät yksilöllistä ja yhteiskunnallista hyvinvointia ja kehitystä. Kos-ka perusopetuksen tehtävä on myös ehkäistä eriarvoisuutta ja syrjäytymistä, on lähiopetuk-sen merkitys lapsille mittaamattoman suuri.

Lukuvuosi 2020–2021 onnistuttiin pitämään lähiopetusta muutamia oppilaiden ja henkilökun-nan lyhyitä karanteeneja lukuun ottamatta. Vaikka lukuvuotta leimasi jatkuva epävarmuus tulevien päivien ja viikkojen koronatilanteesta ja sen vaikutuksesta koulun toimintaan, opetti se sietämään epävarmuutta, tarttumaan hetkeen ja luottamaan tulevaan. Tärkeintä oli saada

oppia ja kasvaa yhdessä, kuulua joukkoon. Kevään etäopetuksen tuomia "valuvikoja" korjattiin yhdessä moniammatillisen henkilöstön kanssa.

Yle uutiset kirjoitti verkkosivuillaan 6.6.2021 seuraavaa: "Koronavuosi on tuonut omat haasteensa ja vaikeutensa meidän kaikkien arkeen. Siitä huolimatta Suomi valittiin keväällä neljättä kertaa peräkkäin maailman onnellisimmaksi maaksi. Kuinka olemme onnistuneet pysymään verrattain onnellisina pandemian keskelläkin?" Jutussa kerrottiin perheestä, joka oli kokenut, että siinä, missä koronapandemia sulki ovet muualle, se avasi ne sepposen selälleen luonnon huvipuistoon. Koronavuosi on auttanut monia näkemään, miten tärkeä osa hyvää elämää luonto on. Se on koettu myös Edsevön koulussa. Lähiluonto on avautunut uudella ja monipuolisemmalla tavalla ja se on mahdollistanut monia erilaisia ja mielekkäitä aktiviteetteja sekä laajentanut oppimisympäristöjä.

Suunnitelmista käytäntöön - tavoitteista totta

Edsevön koulun arvopohja, toiminta-ajatus sekä toimintakulttuuri ovat kestäväälle perustalle rakennettuina kestäneet muuttuvassa ja mullistavassa ajassa. Toki koulu toimii osana yhteiskuntaa eli toimintaa tarkastetaan säännöllisesti sekä tarvittaessa muutetaan. Tavoitteena on hyvinvoivat oppilaat. Edsevön koulussa toimitaan siten, että jokainen lapsi voi tuntea itsensä tärkeäksi ja arvokkaaksi. Jokainen lapsi hyväksytään sellaisena kuin hän on ja häntä kohdellaan tasa-arvoisesti ja oikeudenmukaisesti kieleen ja kulttuuriin katsomatta. Opetuksessa käytetään monipuolisia työtapoja, lapsia osallistetaan ja heitä ohjataan siten, että he voivat kokea iloa oppimisestaan. Yhteistyö Edsevö skolan ja Tummelitenin kanssa antaa hyviä eväitä toimia yli kieli- ja kulttuurirajojen. Yhteistyö on ollut rakentavaa ja sitä on tehty poikkeuksellisten olojen sallimissa rajoissa.

Oppilaskuntatoiminta jatkui lähes normaalisti kuluneena lukuvuonna. Oppilaskunnan hallitus kokoontui säännöllisesti kuukausittain. Edsevön koulun ja Edsevö skolan yhteinen oppilaskunnan hallitus muun muassa ideoi ja organisoivat Rastiksen toimintaa, järjesti pyöräilyratatempauksen, ohjasi ulkoliikuntaleikkejä, osallistivat kaikkia oppilaita kehittämään kouluympäristöä ja piti aamunavauksia. Toiminta oli aktiivista ja vastuullista.

Lukuvuodelle 2020–2021 Edsevön koulun ja Edsevö skolan yhteiseksi monialaiseksi oppimiskokonaisuudeksi oli valittu kokonaisvaltainen hyvinvointi. Edsevön koulu on aina panostanut fyysisen liikkumisen tärkeyteen. Nyt rinnalle haluttiin ottaa erityisesti mielenterveyden edistäminen, tunne- ja kaveritaitojen vahvistaminen sekä itsetuntemuksen lisääminen. Materiaalina toimi Suomen Mielenterveys ry:n julkaisema käsikirja *Hyvää mieltä yhdessä*. Oppimateriaali on päivitetty voimassa olevan opetussuunnitelman mukaiseksi, joten se sopi ideoineen mainiosti tukemaan monialaista oppimiskokonaisuutta. Lisäksi siinä huomioidaan uusi oppilas- ja opiskelijahuoltolaki sekä koulurauhan lakiuudistus.

Monialaisen oppimiskokonaisuuden aiheita käsiteltiin eri oppiaineissa ja erillisinä teemapäivinä. Teemapäivät pidettiin kuukausittain ja ne olivat hyvin toiminnallisia ja lapsia osallistavia. Oppilashuoltohenkilöstö (kuraattori ja terveydenhoitaja) oli mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa oppimiskokonaisuutta. Oppilaiden tekemien alku- ja loppuarviointien välillä oli selvästi näkyvillä edistystä itsetuntemuksen kehittymisessä. Hyvinvointiteema oli aivan erityisen sopiva juuri kuluneeseen lukuvuoteen.

Jatkokehittämiskohteet lukuvuodelle 2020–2021 olivat Edsevön malli, lukeminen ja luetunymmärtäminen sekä liikunta osana koulupäivää. Edsevön mallissa halutaan rohkaista oppilaita ja henkilökuntaa käyttämään toista kotimaista kieltä matalan kynnyksen periaatteen mukaan. Kielellinen ja kulttuurinen vuorovaikutus sekä yhteistyö Edsevö skolan kanssa on luonnollinen osa Edsevön koulua. Koronaviruspandemian vuoksi luokkien välinen fyysinen kohtaaminen oli tavallista vähäisempää, mutta ei olematonta. Yhteisiä projekteja oli erityisesti 3.-4.-luokkien välillä. He toteuttivat esimerkiksi Suomi-projektin, osallistuivat Ekoroskin kierrätyskampanjaan sekä pitivät kaksikielisiä aamunavauksia. Maanantaiset aamulenkit muuttuivat kielilenkeiksi. Viikoittaiset aktivointitehtävät laitettiin käytäntöön eli lenkillä vastaantulevalle ruotsinkieliselle oppilaalle sanottiin jotain ruotsiksi ja ruotsinkieliset sanoivat suomenkielisille jotain suomeksi. Oppilaskunnan hallitus on myös pohtinut uusia ideoita kielellisen yhteistyön lisäämiseksi Edsevön koulun ja Edsevö skolan kanssa.

Lukeminen ja luetunymmärtäminen ovat aivan keskeisiä taitoja ihmisen elämässä. Hyvä lukutaito edesauttaa oppimista. Se lisää motivaatiota ja oppimisen mielekkyyttä. Lukeminen antaa valtavasti uusia elämyksiä, kartuttaa sanavarastoa, vahvistaa ajatusmaailmaa ja tukee maailmankatsomuksen rakentumista. Edsevön koulun toiminnassa näkyi selvästi lukemiseen satsaaminen. Koska kirjastovierailuja ei voinut tehdä, kirjastosta lähetettiin luokkiin suuria

laatikollisia lainakirjoja. Käytössä oli myös Lukulumo, digitaalinen kirjapalvelu, joka tarjoaa ääneen luettuja lastenkirjoja varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen. Lukuvuoteen mahtui erilaisia lukutempauksia, kirjavinkkausta, lukubingoa sekä kirjaston kirjavalikoiman uusimista ja täydennystä. Koulukirjaston sisustusta ehostettiin entisestään luomalla mielekkäitä luku-paikkoja ja tunnelmavaloja. Syyslomaa kannustettiin viettämään lukuloman merkeissä.

Liikunta eri muodoissaan oli jälleen keskiössä Edsevön koulun toiminnassa. Oppilaita kannustettiin liikkumiseen koulupäivien aikana ja myös vapaa-ajalla. Välitunneilla pelattiin ja leikittiin ahkerasti. Koronapandemian takia vältettiin linja-autokuljetuksia. Niinpä esimerkiksi syksyn yleisurheilupäivään Pännäisten urheilukentälle kuljettiin pyöräillen. Kevättalven laskettelemissukaan ei jäänyt väliin, sillä Bergö tarjosi oivalliset mahdollisuudet kokea vauhdin hurmaa. Laskettelemaan kuljettiin kävellen. Muutenkin kunnan talvi mahdollisti loistavasti hiihdon, luistelun ja mäenlaskun onnistumisen. Laskiaistiistai vietettiin koko koulun voimin ulkona erilaisten aktiviteettien parissa. Oppilaat pääsivät kokeilemaan muuan muassa tandemhiihtoa. Edellisen lukuvuoden aikana Enni-energiansäästökampanjan tuomat, energiasta säästetyt rahat käytettiin liikuntavälineiden hankintaan, lasten toiveita kuunnellen.

Muutakin kuin käsienpesua

Lukuvuoteen mahtui monenlaisia elämyksiä ja uusia kokemuksia. Vaikka oppilaat nauttivat aivan peruspuurtamisestakin, oli hienoa voida tarjota väliin jotain erilaista. Se lisäsi motivaatiota ja elävöitti oppimista. Kaikki toiminta tapahtui opetussuunnitelmaa noudattaen.

Lukuvuoden alussa Pohjanmaan vesi ja ympäristö ry:n toimijat Heli Jutila ja Anna Sundelin järjestivät lapsille teemapäivän, jossa päästiin tutustumaan rannan kasvi- ja eläinlajeihin sekä vesiensuojeluun. Ähtävänjoen rannalla oppilaat saivat toiminnallisesti oppia paljon uusia ja mielenkiintoisia asioita. Lukuvuoden lopussa Heli ja Anna johdattivat lapset lintujen ihmeelliseen maailmaan. Pienemmät oppilaat tarkkailivat lintuja koulun läheisyydessä ja isommat oppilaat pyöräilivät Sandsundfjärdenin lintutornille.

Syyslukukaudella oppilaat saivat muuan muassa harjoitella sirkustemppeja, kuunnella koulukonsertissa jazzia, osallistua lastenoikeuksienpäivän virtuaalitapahtumaan ja tutustua itseensä entistä paremmin tunnesuunnistuksen avulla. Toisen luokan oppilailla oli mahdollisuus osallistua uimakouluun. Koulun vanhimmat oppilaat maalasivat piha-alueen peleihin ja leikkeihin tarkoitettut ruudukot ja ympyrät entistä ehommiksi. Ja, kun syksy pimeni, käynnistyi koko koulun yhteinen pyöräilykypärä- ja heijastinkampanja. Kampanja kesti neljä viikkoa ja oli

ilo huomata sen positiiviset vaikutukset. Heijastimesta tuli suurimmalle osalle vakiovaruste ja kypärän käyttö pyöräillessä lisääntyi.

Adventin kynnyksellä Edsevön kylänraittia valaisi tunnelmallinen lyhtykulkue. Sekä Edsevön koulun että Edsevö skolan oppilaat ja henkilökunta loivat kynttilöin ja lauluin käsinkosketeltavaa joulunodotuksen tunnelmaa. Lyhtyvaellus kuvattiin dronen avulla ja siitä päästiin nauttimaan myös lasten kodeissa. Itsenäisyyspäiväjuhlassuudet pidettiin ulkona. Lapset kantoivat lipun ja nostivat sen salkoon arvokkaasti ja suurella kunnioituksella. Ulkotulet valaisivat hämärää joulukuista aamua ja Finlandian koskettavat sävelet täydensivät hetken. Ilmassa oli iloa, rauhaa ja kiitollisuutta. Joulujuhlaakaan ei tarvinnut perua. Se oli vain erilainen. Oppilaat harjoittelivat luokittain ohjelmanumeroitaan. Valmiit ohjelmat videoitiin ja perheet saivat katsoa joulujuhlan kodeissaan. Siitä tulikin oikein hyvä.

Kevätlukukaudella Hannu Annala piti koulun nuoremmille oppilaille Eläinkuvanuoitit-kurssin. Lapset pääsivät soittamaan erilaisilla soittimilla ja kokemaan musiikin tuomaa iloa. Kaikilla halukkailla oli mahdollisuus osallistua Kykyjen päivään. Osallistujia olikin runsaasti. Laulut, tanssit ja erilaiset temppuilut kuvattiin ja näin jokainen pääsi katsomaan esitykset omassa luokassaan. Johnny Björkström ohjasi lapsia robotiikan ihmeelliseen ja kiehtovaan maailmaan työpajassaan. Kevätlukukaudella oli myös hyppynarutempausta, pihan ja lähialueen siistimistä, tietokone- ja läksykerhoa, vappulauluja ja kevätretkiä. Kaikkea tätä, vaikka elettiin erilaista lukuvuotta koronan takia. Mutta luovuudella ei ole rajoja. Ongelmanratkaisukyvyt kehittyivät ja vahvistuivat. Asioita voi tehdä monella tavalla, eikä erilainen tapa tarkoita yhtään huonompaa niin sanottuun normaaliin verrattuna. Se voi olla jopa parempi.

Mediataitoja ja paitoja

Helmikuussa satsattiin mediataitokasvatukseen. Tarkoituksena oli saada oppilaat ja vanhemmat mukaan pohtimaan ruutuajan määrää, riittävää unta, pelien yms. ikärajoja sekä lisäämään ulkoilua ja vahvistamaan hyvinvointia. Näitä asioita sivuttiin osittain jo syksyn vanhempainillassa. Oppilaat ja vanhemmat osallistuivat aiheeseen liittyvään kyselyyn. Koulussa mediataitoja käsiteltiin monin eri tavoin omissa luokissa. Kansallinen audiovisuaalinen instituutti tarjosi koteihin jaettavaa materiaalia ja virtuaalisia tunteja oppilaille. Mediakasvatusseura järjesti virtuaalisen suurvanhempainillan aiheesta Kohti tasapainosta digiarkea. Tilaisuudesta informoitiin vanhempia. Oppilaille oli lisäksi kilpailu, jonka tarkoituksena oli kohtuullistaa

ruutuaikaa, lisätä muita aktiviteetteja ja seurata nukkumaanmenoaikaa. Edsevön koti ja koulu -yhdistys (EKO) mahdollisti upeat palkinnot. Päävoittoina oli laskettelulahjakortteja Bergölle. Muutoinkin EKO teki arvokasta työtä koulun ja lasten eteen. Edsevön koulun ja Edsevöskolan uusi, upea logo koristaa monen lapsen ja vanhemman hupparia tai t-paitaa. EKO mahdollisti sen, että koulupaitaidea toteutui ja hankintahinta saatiin lapsille hyvin edulliseksi.

Lopuksi

Edsevön kouluvuosi sujui pitkälti lukuvuosisuunnitelman mukaan. Vaikka esimerkiksi Pedersören koulujen yhteiset urheilukisat, koko koulun uimahallikäynnit sekä kuudesluokkalaisten leirikoulu ja Yrityskylä-vierailu jäivät väliin, ne korvattiin muulla mielekkäällä tekemisellä. Varmasti vuosi aiheutti osalle oppilaista myös pettymyksiä. Uudet tautiaallot rajoituksineen vaativat henkilökunnaltakin kerta kerralta enemmän voimien kokoamista. Päällimmäisenä jäi kuitenkin kiitollisuus tyytyväisistä ja iloisista lapsista. Kuudesluokkalaisten leirikoulu vaihtui päiväretkeksi Fäbodaan. Oppilaat nauttivat päiväretkestä, eikä rannalla näkynyt yhtään tyytymätöntä lasta. "Tämä on ollut paras päivä ikinä", riemuitsi eräs kuudesluokkalainen. Lapset ovat olleet hyvin sopeutuvaisia ja osanneet ottaa ilon irti kaikesta mahdollisesta toiminnasta. Siinä on paras kiitos.

Pitkittänyt koronapandemia-aika on tuonut monia haasteita ja vaikeuksia, mutta se on myös opettanut paljon. Pienet arkiset asiat ovat nousseet uuteen arvoon. Monia asioita voi tehdä pienimuotoisemmin kuin ennen. Eikä se ole huono asia ollenkaan. Ehkä on koettu myös enemmän armollisuutta sekä itseä että muita kohtaan. Arvokasta sekkin.

Lasten kasvun ja oppimisen kivijalan rakentaminen jatkuu. Tavoitteisiin pääsemisessä tarvitaan edelleen vankkaa yhteistyötä kotien ja muiden koulua lähellä olevien toimijoiden kanssa. Pedersören kunnan koulumyönteiset ja osaavat luottamushenkilöt ovat tehneet ansiokasta työtä lasten suotuisan koulupolun turvaamiseksi. Yhdessä onnistuttiin, yhdessä onnistutaan.

Opetushallitus toteaa seuravaa: "Koronatilanteen mahdollisesti tasaantuessa lukuvuonna 2021–2022 rakennetaan yhdessä uudenlaista, sujuvaa, hyvinvoivaa ja turvallista arkea. Tärkeää on turvata elämänmyönteiset, yhteisöstä voimaa ammentavat rutiinit ja henkilökunnan ja oppilaiden jaksaminen sekä oppilaiden mahdollisuus oppia ja saada riittävästi ohjausta ja tukea." Näin tapahtukoon!

